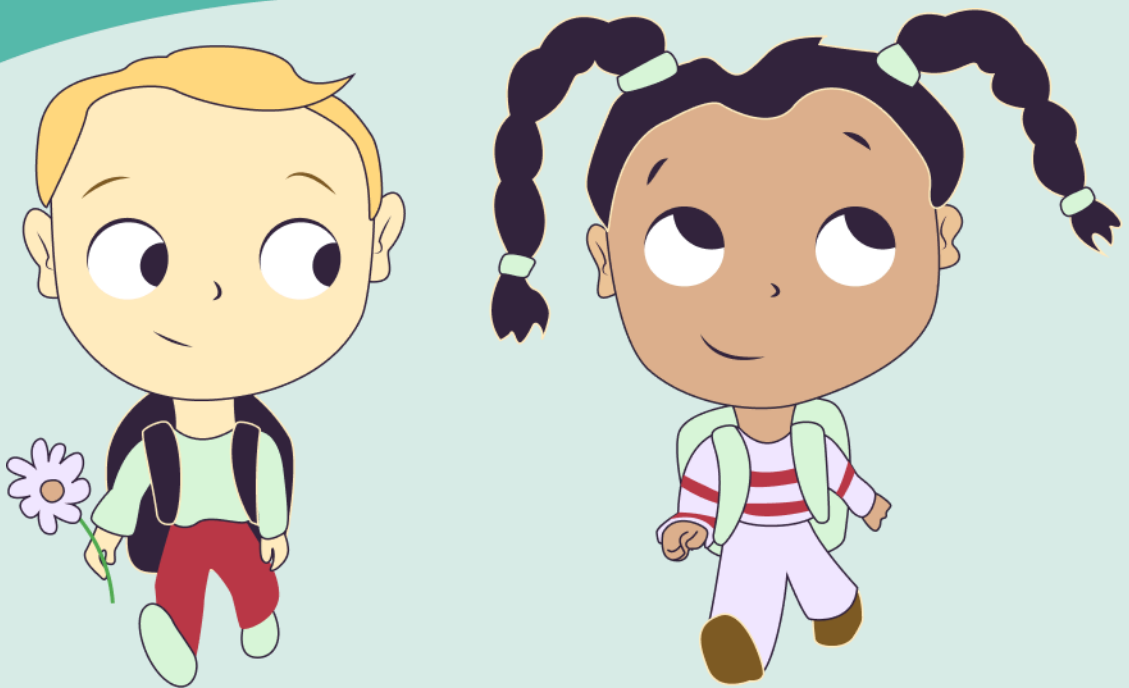

Teema

Ystävyys

Lukuhumo

Teema: Ystävyys

Johdanto (molemmille kielitasoille)

Varhaiskasvatuksessa kaikilla lapsilla on oikeus tuntea olonsa turvallisiksi ja kuulua yhteisöön. Tämä teema tukee varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tavoitteita yhteisönä toimimisesta, yhdessä ja toisiltaan oppimisesta sekä vuorovaikutuksen ja ystävyysuhteiden tukemisesta.

Kielitaso: Helpompi kielellinen taso

Kysymykset

Näytä lapsille kuvia teemaan sopivista kirjoista. Käytä kuvia keskustelun tukena. Lapset, jotka eivät vielä osaa ilmaista itseään sanallisesti, voivat osoittaa kirjan kuvia, äännellä tai elehtiä.

- Mitä sinulle tulee mieleen sanasta ystävä?
- Millainen on hyvä ystävä?
- Mitä ystävän ei kuulu tehdä?
- Mitä ystävät tekevät yhdessä?
- Voiko eläin olla ystäväsi?
- Mitä leikkejä tykkäät leikkiä muiden kanssa?
- Onko jotain mitä tykkäät leikkiä yksin? Mitä?
- Mitä voi tehdä, jos useampi haluaa leikkiä samalla lelulla?
- Mitä voisi sanoa, kun joku on huomaavainen ja jakaa jotain?
- Miltä sinusta tuntuu, kun joku ei halua jakaa?
- Mitä voit tehdä, jos joku tekee leikissä jotain mistä et pidä?
- Mitä riitapukarit tekevät?
- Miten voi olla taas ystäviä?
- Pitääkö aina leikkiä saman kaverin kanssa?

Käsitteet

- Ystävä – henkilö, jonka kanssa on mukava olla, kaveri
- Minun – joka liittyy minuun tai kuuluu minulle
- Sinun – joka liittyy sinuun tai kuuluu sinulle
- Leikkiä – osallistua leikkiin
- Kiltti – joku, joka on huomaavainen
- Nauraa – ilmaista iloa
- Auttaa – antaa apua
- Rakentaa – liittää osia yhteen
- Riidellä – väitellä, kiistellä
- Iloinen – olla hyvällä tuulella
- Yksin – olla ilman seuraa
- Kiitos – kohtelias ilmaus, joka osoittaa että arvostaa jotain
- Tykätä – pitää jostakin
- Vihainen – tuntee vihaa
- Surullinen – tuntee itsensä alakuloiseksi

Aktiviteetit

Leikki

- Ota esille pehmeä pallo. Lapset istuvat piirissä ja vierittävät palloa toisilleen. Tue lapsia niin, että kaikki osallistuvat leikkiin.
- Rakentakaa yhdessä. Voit antaa jokaiselle lapselle esimerkiksi yhden tai tietyn määrän palikoita. Jokainen osallistuu yhdessärakentamiseen omilla palikoillaan.
- Luo leikkiympäristö yhdessä lukemaanne ystävyys-teemaiseen kirjaan liittyen. Leiki yhdessä lasten kanssa ja tue lapsia suullisessa ilmaisussa.
- Leikkikää jotain, missä lasten täytyy tehdä yhteistyötä. Voitte esimerkiksi asettua rinkiin ja puhalttaa ilmapallon. Lasten tehtävänä on lyödä ilmapalloa käsillään ja yrittää yhdessä pitää se ilmassa mahdollisimman pitkään.

Luovuus, kuvataide ja muotoilu

- Millainen on hyvä kaveri? Keksikää yhdessä teemaan liittyviä sanoja ja kirjoittakaa ne isolle paperille. Piirtäkää sanojen ympärille ja kiinnittäkää valmis työ seinälle. Keskustelkaa aiheesta yhdessä lasten kanssa.
- Ota esille suuri paperi ja kaada maalia sen päälle. Lasten tehtävänä on pitää yhdessä kiinni paperin reunoilta ja yhteistyötä tekemällä estää maalia valumasta lattialle. Aktiviteetin voi toistaa useita kertoja saman paperin avulla. Kun maali on kuivunut, voitte keskustella yhdessä teoksesta: mitä se esittää ja miten maali saatiin pysymään paperilla?
- Muotoilkaa savesta eläinystäviä. Keskustelkaa yhdessä, mitä eläimiä ne ovat, mitä ne haluavat tehdä yhdessä ja minkä nimisiä ne ovat.
- Maalatkaa jokaiselle lapselle mielikuvitusystävä. HUOM! Keskustelkaa ensin siitä, mikä mielikuvitusystävä on. Kun lapset ovat maallanneet mielikuvitusystävänsä, anna heidän kertoa minkä niminen ystävä on, mitä se tykkää tehdä ja mikä tekee siitä hyvän ystävän.

Musiikki ja liikunta

- Aseta kahdeksan hulavannetta lattialle. Soita lapsille musiikkia ja keskeytä se hetken kuluttua. Kun musiikki loppuu, tulee lasten mennä jonkin hulavanteen sisään. Poista sitten yksi hulavanne ja jatka musiikin soittamista. Kun musiikki taas keskeytyy, lasten täytyy jälleen mennä hulavanteen sisään. Jatka hulavanteiden poistamista, kunnes jäljellä on enää yksi. Kun hulavanteet vähenevät, täytyy lasten tehdä yhteistyötä mahtuakseen niiden sisään.
- Tee bingoruudukko, jossa on erilaisia ystävyteen liittyviä tehtäviä. Lapset tekevät ryhmänä yhteistyötä täyttääkseen bingoruudukon rasteilla. Rastin saa jokaisesta suoritetusta tehtävästä. Esimerkkejä tehtävistä: sano jollekin "hei", tehkää yhdessä hiekkakakkuja, katselkaa yhdessä kirjaa, rakentakaa yhdessä jotakin jne.
- Leikkikää leikkiä "Kenen sukka tämä on?". Jokainen lapsi ottaa toisen sukistaan pois. Laittakaa kaikki sukat kangaspussiin. Ota yksi sukka kerrallaan esiin. Kenen sukka se on? Autetaan yhdessä löytämään sukan oikea omistaja.

Kielitaso: Haastavampi kielellinen taso

Kysymykset

- Mikä ystävä on?
- Millainen ystävän tulisi sinun mielestäsi olla?
- Millainen ystävän ei pitäisi olla?
- Mitä ystävät yleensä tekevät?
- Mitä voi tehdä, jos haluaa löytää ystävän?
- Miksi ystävät voivat joskus riidellä?
- Onko tärkeää pyytää anteeksi, jos on ollut ilkeä toiselle? Miksi se on tärkeää tai miksi ei?
- Riittääkö että pyytää anteeksi?
- Pitääkö kaikkien kanssa olla ystäviä?
- Mitä voit tehdä, jos olet eri mieltä toisen kanssa?
- Mitä voit tehdä, jos joku ei ole kiltti sinulle?
- Mitä voi tehdä, jos joku haluaa omia kaiken eikä jaa muiden kanssa?
- Mitä *oikeudenmukainen* tarkoittaa?
- Miten jaetaan tasan?
- Onko sinulla mielikuvitusystävä? Kerro siitä.

Käsitteet

- Ystävä – henkilö, jonka kanssa on mukava olla, kaveri
- Jakaa – antaa toiselle osa siitä, mitä itsellä on
- Kuunnella – kuulla tarkkaavaisesti jotakuta
- Ilkeä – epäystävällinen
- Anteeksi – ilmaus, jota käytetään kun haluaa pahoitella
- Vuorotella – suorittaa sama toiminta vuorotellen
- Päästä yhteisymmärrykseen – päättää yhdessä
- Olla samaa mieltä – samanlainen näkemys asioista
- Olla eri mieltä – erilaiset näkemykset asioista
- Oikeudenmukainen – jakaa tasan
- Yhteistyö – työskennellä yhdessä kohti yhteistä tavoitetta
- Päättää – määrittää säännöt jollekin, tehdä päätös
- Luottaa – uskoa johonkin

Aktiviteetit

Leikki

- Pelatkaa yhdessä jotakin lautapeliä. Käy säännöt läpi ennen pelaamista ja korosta vuorottelun tärkeyttä.
- Asettukaa ringiin. Leikin ideana on, että lapsi heittää pallon toiselle lapselle ja sanoo samalla tästä jonkin hyvän ominaisuuden. Keskustelkaa ensin erilaisista ominaisuuksista, jotta lapsilla on mielessään useita eri sanoja.
- Asettukaa ringiin ja puhaltakaa ilmapallo. Lasten tehtävänä on lyödä ilmapalloa käsillään tai päällään ja yrittää yhdessä pitää se ilmassa mahdollisimman pitkään.
- Luo leikkiympäristö yhdessä lukemaanne ystävyys-teemaiseen kirjaan liittyen. Leiki yhdessä lasten kanssa ja tue lapsia suullisessa ilmaisussa.
- Leikkikää tunnelipalloa. Ota esille kaksi yhtä suurta palloa ja valitse paikka, jossa kaikki lapset mahtuvat seisomaan jonossa. Jaa lapset kahteen yhtä suureen joukkueeseen. Lapset asettuvat kahteen vierekkäiseen jonoon. Ensimmäinen lapsi aloittaa ja vierittää pallon käsillään jalkojen välistä taaksepäin. Pallon täytyy kulkea kaikkien lasten jalkojen läpi. Jos pallo pysähtyy matkan varrella, on joukkueen autettava vierittämään sitä taaksepäin. Kun pallo saavuttaa jonossa viimeisen lapsen, lapsi ottaa pallon ja juoksee jonon ensimmäiseksi. Sitten lapsi vierittää pallon taas taaksepäin omien ja muiden lasten jalkojen läpi. Tätä jatketaan kunnes kaikki joukkueen jäsenet ovat olleet ensimmäisenä ja vierittäneet palloa.

Luovuus, kuvataide ja muotoilu

- Millainen on hyvä kaveri? Keksikää yhdessä teemaan liittyviä sanoja ja kirjoittakaa ne isolle paperille. Piirtäkää sanojen ympärille ja kiinnittäkää valmis työ seinälle. Keskustelkaa aiheesta yhdessä lasten kanssa.
- Kirjoittakaa yhdessä ystävyysrunoja. Kuvittakaa runot piirtämällä tai maalaamalla.
- Ota esille helmiä ja kuminauhoja ystävyysrannekkeiden askartelua varten. Valitse tietty määrä eri värejä ja päättäkää, mitä kukin väri symboloi ystävyyteen liittyen. Esimerkiksi keltainen – ilo, punainen – huomaavaisuus ja sininen – turvallisuus.
- Taitelkaa paperista "paperikirppuja". Lapset piirtävät tai kirjoittavat tuetusti jokaisen luukun alle jonkin tehtävän, esimerkiksi: "leiki sellaisen kaverin kanssa, jonka kanssa et yleensä leiki" tai "tee palapeli yhdessä toisen lapsen kanssa".

Musiikki ja liikunta

- Esittäkää kohtaaus jostakin ystävyyttä käsittelevästä kirjasta, jota olette lukeneet.
- Laulakaa laulu ystävyydestä. Keskustelkaa yhdessä siitä, mistä laulu kertoo. Lasten tehtävänä on poimia laulusta sanoja, jotka liittyvät ystävyyteen.
- Tee bingoruudukko, jossa on erilaisia ystävyyteen liittyviä tehtäviä. Lapset tekevät ryhmänä yhteistyötä täyttääkseen bingoruudukon rasteilla. Rastin saa jokaisesta suoritetusta tehtävästä.
- Aseta kahdeksan hulavannetta lattialle. Soita lapsille musiikkia ja keskeytä se hetken kuluttua. Kun musiikki loppuu, tulee lasten mennä jonkin hulavanteen sisään. Poista sitten yksi hulavanne ja jatka musiikin soittamista. Kun musiikki taas keskeytyy, lasten täytyy jälleen mennä hulavanteen sisään. Jatka hulavanteiden poistamista, kunnes jäljellä on enää yksi. Kun hulavanteet vähenevät, täytyy lasten tehdä yhteistyötä mahtuakseen niiden sisään.